

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

1 óra 60 fillér.
3 óra 1.80 fill.

Vidéken:

1 óra 1 kor. 20 fillér.

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és Kiadóhivatal

Deák Ferencz-u. 18. sz.,

hová minden levelezés

és egyéb küldemény

ezimzendő.

Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Lapzárás: este 10 órakor.

Felelős szerkesztő: Schaberl József.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Késeles a Mátyás-téren. Kettős dráma.

A „kitagadottak.”

Kolozsvár, márcz. 17.

(Dr. Kosutány Ignác figyelmébe.)

Irta: Lörincz barát.

II.

Egész sor reformot léptetett állítólag életbe a kormány. Az iparhatóság békéltető bizottság földvásárlás azonban nem a munkás, hanem a kispolgárok érdekében létesült. A magyar munkaközvetítésről, munkásbiztosításról, betegsegélyezésről, ipari segedelmekről jobb nem szólni, mert ezekre nem lehet lesújtóbb bírálatot mondani, mint a minőt gróf Tisza István, az ország egyik legképzettebb embere és a kormány-párt oszlopos tagja mondott, midőn kijelentette, hogy jobb volna, ha inkább semmi sem volna.

Lekötelezne a tanár ur, ha megismertetné velünk, hogy a kormány mikor és hol intézkedett „a munka szervezése és védelme körül” mikor és hol szervezett „munkafelügyelőket”, „szabályozza a munkaidőt”, „késztet munkás statisztikát”, „védelmezi a mezei munkást”, „munkáslakásokat létesít” és legalább egyetlen egy munkás szakegyesületet szeretnénk látni, melyet a kormány létesített. Bizony ez mind jó volna — ha igaz volna.

A magyar munkások tehát csak abban nyugodhatnak meg, hogy a kormány „az 1890. márcziusban tartott nemzetközi munkásvédelmi kongresszuson részt vett.” Sovány vigasz, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy az a hirhedt berlini kongresszus teljes fiaskóval végződött.

Hát a magyar parlament? Ez igazi típusa a legzöngőbb osztályparla-

menteknek. 35 éve, hogy dolgozik, de a munkásokért semmit sem tett. Ha a munkások ellen kell valamit tenni, akkor egyesül kormánypárt és ellenzék, néhány tisztességes embert kivéve és lelkesedéssel hozzák a legszegényítőbb törvényeket. Nem ismeri a tanár ur az 1898. évi II. t. cikket, az ugynevezett „rabszolgatörvényt”, mely utálatot ébresztett a művelt külföldön?

Vagy hol volt a nagy függetlenségi párt, midőn a politikai szabadságért és jogokért küzdő munkásokat és szociálistákat fotografálták és tolonczolták, mint közönséges esavargókat? Nem tiltakozott, sőt Kossuth korcs epigónjai tapsoltak ennek.

A parlament s munkásokkal nem törődik és ha néha mégis, akkor sirnak utána a munkások. Kitagadottjai ők a nemzetnek, a parlamentnek, a hazának és a hatalmi osztályoknak. Mutatja ezt a büszkén hirdett kérvényezési jog, melylyel a munkások nem élhetnek, mert elzárták előlük. A kérvényezéshez, tudniillik önző számításból hozzátették, hogy a kérvényt, ha nem egy törvényhatóság adja be, egy képviselő ellenjegyzésével kell beadni, minthogy pedig a munkásoknak a parlamentben képviselőjük nincsen, nincs is, aki ezeket beadná.

Meg kell kérdezni Kosutány Ferencztől, hány-szor nyújthatott volna be munkáskérvényeket és tényleg hányat nyújtott be. Bizony soha.

A munkások tudják, hogy a politikai hatalmat nem ajándékozzák, hanem

azt meg kell szerezni, azért harcolni kell.

Nemzetköziszervezettel, céltudatos pártalakítással, önálló politikával egyedül szerezhetik meg a hiányzó hatalmat. E tekintetben tényleg emlékeztetes 1848—49 év, mert megtanította a munkásosztályt, hogy erős, céltudatos politikával győzni lehet, győzni kell. 55 év előtt a polgári osztály elárulta a munkásosztályt; a munkások örizkedni fognak és gondoskodni, hogy ez ne ismétlődjék.

Elég rámutatni arra, hogy miképen vélekednek szép hazánkról külföldön. Heine, a szabadságért rajongó költő még énekelte:

„Wenn ich den Namen Ungar hör’

Wird mir mein Wams zu enge.”

ma azonban Kautsky a híres nemzetgazdász azt írhatja: „Európaszerte reakció uralkodik, azonban minden országban különböző módon. Sokkal inkább választom az angol, német, francia vagy osztrák reakciót, mint az orosz, vagy pláne a magyart.”

A magyar munkásosztály azonban okulhat. Midőn munkásokról van szó, akkor a függetlenségi, az ellenzéki egyetemi tanár egyszerre elfelejti ellenzéki voltát és beáll a dicsoítók sorába, kik hozsánnát zengnek a kormány munkástipró és szabadságban gázoló politikájának. A helyett, hogy éles, metsző kritikát gyakorolna az ellenzéki tanár a kormány nevetséges, veszedelmes és undorító munkáspolitikáján, tudását arra használja, a munkásosztálynak elővarázsolja egy olyan állapot képét, mely megközelítőleg sincs meg.

Nem vádoljuk a tanár

urat, hogy rosszhiszeműleg járt el, de éppen az a tény, hogy a munkásosztálylyal szemben a jóhiszeműség fenntartása mellett egyesül kormánypárt és ellenzék, az nagyon is jellemző.

Hiába, már Marx 1847-ben mondotta: „a társadalom két tétorra oszlik, itt a burzsoázia, ott a proletárság” és „a munkásosztály felszabadítása egyedül a munkásosztály műve lesz.”

* * * Országgyűlés. A képviselőház ülésén folytatták a katonai vitát. Sturman György volt az első szónok, ki nagy hatással beszélt a javaslatok ellen. Erdekesen fejtegette, hogy mily káros magyar szempontból a mostani közösüges katonai nevelés. Beszéde végén határozati javaslatot nyújtott be. A következő szónok báró Kaass Ivor volt, ki szintén a javaslatok ellen beszélt.

A király előtt.

Kolozsvár, márcz. 18.

A mióta a budai királyi palotában Habsburgok laknak, talán egyik sem hallott olyan félelem nélküli merész szót, mint a melyet Juszt Gyula mondott a Felségnek a legutóbbi udvari ebédén.

Ő Felsége ugyanis Juszt Gyulához azon kérdést intézte, hogy meddig tart még az obstrukció.

Merészen vágta erre vissza a meglepődött uralkodónak a nyakas ellenzéki politikus: Nem obstrukció az Felség, hanem egy anyagilag teljesen kimerült nemzet tiltakozása a további és kibírhatatlan megterhelés ellen.

Valjon mit gondolt az igazságok hallásához a magyar politikai élet vezéremberei által nem szoktatott király ez őszinte, nyílt, a helyzetet a maga leplezetlen valóságába feltáró feleletre, azt nem tudjuk, de Juszt Gyula előtt minden magyar embernek kötelessége levenni a kalapot, a miért az őszinte szótól nem riadt vissza még a király előtt sem.

Hiszen nekünk magyaroknak ez a legnagyobb szerencsétlenségünk, hogy a trón előtt állók — saját egyéni önző czélekből — soha nem merészelik nemzeti érdekeinket védelembe venni, ir-

tóznak az igazság megmondásától, nehogy a korona bizalma bennünk meginogjon.

Eza mi szerencsétlenségünk és ezért kell szenvedni a népek millióinak, vért izaóva egyesek önző ezéljaiért.

Lám a Lajtán tul a loyaltás megsértése nélkül az osztrák császár mindég megtudja mi fáj népének, meddig szabad azt, mely határokiig megterheli.

A magyar király azonban ezt nem láthatja, nem tudhatja, boldognak, a teherviseléshez kiapadhatatlan forrásnak képzeli a nemzetet, mert mosolygó magyar udvaronczi, tanácsosai, kormányának miniszterei arczáról tényleg csak ezt olvashatja le.

És hogy miért van ez, és miért nem lehet ez úgy, mint a Lajtán tul, azt önmagától kérdezze meg minden magyar ember, a kit az 1867 év óta a csupán személyekben, de a struczpolitikában soha nem változó kormányokat támogatják.

Ébredjünk fel végre, s alkotmányos polgári jogaink szabadgyakorlásában ne korlátozzanak bennünket magunkat is kicsinyes érdeket, mert hiszen láthatjuk, meggyőződhattünk róla, hogy annak a Justh Gyulának még a haja szála sem görbült meg azért, hogy az igazságot mérészelte megmondani a király előtt.

Emeljük fel a szó minden erejével tiltakozásunkat, küldjünk a parlamentbe oly férfiakat, kik nem nagyságos urak akarnak lenni, hanem a nemzeti érdekek hű őrei, a nép igazi képviselői.

És ezek után világosítsuk fel az uralkodót, ezek után rántsuk le a leplet az önző célokért a nemzetet végromlásba kergető tanácsosokról, hogy évszázadok után végre tisztán, világosan lássa a király országát, népét s azok helyzetét.

Vajha megsokasodnának, a Justh Gyulák vajha leküzdhetnék az önző célokat azok, kiknek kezében van letéve multunk, jelenünk és jövőnk, hogy a budai királyi palotában más mint őszinte szó, nem hangzyna el a király előtt!

Kettős családi dráma.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, márcz. 18.

Buffalóban nemrég borzalmas automobil-szerencsétlenség történt. Pannel R. Arthur ügyvédnek az automobilja lezuhant egy 35 láb mély kőbányába. Pannel nyomban meghalt, a felesége pedig pár óra mulva szenvedett ki nagy sérülései következtében. Pannel a kalapja után kapott s így egy pillanatig nem kormányozhatván az automobil, ez belekanyarodott a kőbányába.

A buffalói rendőrség azonban azt hiszi, hogy ez a szerencsétlenség összefüggésben áll azzal a gyilkossággal, melyet január 29-én követtek el Burdick new-yorki gyároson. Pannel ugyanis oly benső viszonyban állt a gyáros feleségével, hogy a gyáros

beadta a válókeresetét. Pannel azzai fenyegetőzött, hogy megöli őt is, a feleségét is, ha ez utóbbinak még nem bocsát. Burdick halála előtt két nappal még beszélt Pennellel. A gyarost betört koponyával találták meg, de a pénze nem hiányzott. Lehet, hogy Pannel a fölfedeztetéstől való félelmében nem szerencsétlenül járt, hanem készakarva hajtotta automobilját a mélységbe.

A szegényember pénze.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, márcz. 18.

Ugy látszik, az a dolog természetesen rendje, hogy a szegény ember maradjon meg a nincses-ségben. Ha kiugrik ebből az állapotból, az már lázadás a világ renddel szemben s tessék csak megnézni a tragikum kis katedjában, hogy ez mit jelent. Bukást; azt a bizonyos tragikai igazságot, melyet a gyarlóság számára eszeltek ki.

Ilyen szegény, gyarló hangyája a nagy embertömegnek Istvánfi János székely szőnyegáruló is, aki nagy időn át szárazkenyéren élve ezerháromszáz koronát takarított meg. Kolozsvárra jött pénzével, hogy itt folytassa „mozgó üzletét”, a pénzt pedig a postatakarékba tette.

Tegnapelőtt észrevette, hogy a betéti-könyv hiányzik. Azonnal fölsietett a postára és le akarta tiltani a pénzt, de elkésett, mert a takarékpénztár elküldte már azt egy budapesti ügyvéd címére, aki egy állítólag Istvánfi János szőnyegárús ügyfele nevében kérte a kiutalást.

A rendőrség hamarosan rájött arra, hogy ki a csaló. Az az ember, akit Istvánfi magával hozott Udvarszék helyről. Mestersége csavargás és ezidőszentia szerelem is. A pénzből tudniillik egy leánnyal — amint azt a nyomozat eddig kiderítette — Budapesten nagyszabású bevásárlásokat eszközölt, de mire a nyomukra talált már odébb állottak.

Valószínűleg kivándoroltak valamelyik idegen országba s a szegény igazi Istvánfi János most azon kesereg ebben a nagy városban, hogy miért nem fektette ő is borba meg pálinkába a pénzt, mint a többi munkások . . .

A Gotterhalte és a rendőrség.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márcz. 17.

Az itteni Magyar színházban szombat óta adják szép sikerrel a „Gotterhalte” című hazafias tendenciájú darabot. A mostanában ébredő hazafias közszellem e darab harmadik felvonásában ahoz a ritka élvezethez jutott, hogy szíve szerint tüntethet a gyűlölt hymnus ellen, amit vasárnap este meg is eszelekedett.

A kormánynak persze nem tetszik ez s különösen az feszélyezi, hogy az udvar itt időzése alatt tüntetnek az osztrák füleknél oly kedves, de a magyarnak

mindenkor gyűlölt hymnus ellen. Minthogy előzőleg bizalmas megbeszélések után nem sikerült az igazgatóságot a darab visszavonására bírni, a rendőrség felsőbb utasításra döntő eszelekvésre határozta el magát. Ugy okoskodtak, hogy ha Magyarországon cenzura nincs, s a sajtót és a színházakat törvény védi, — meg kell kerülni a törvényeket.

Ugy is tettek. Hétfőn este fél tizenegy órakor — azaz előadás után — Tóth Lajos VII. kerületi kapitány vezetése alatt nagy csapat rendőr jelent meg a Magyar színházban. A kapitány a színház igazgatójának, Zoltán Jenőnek tudomására adta, hogy utasítása szerint a színház ruhahatárában levő katonai egyenruhákat le kell foglalnia. A lefoglalás okául azt, hogy följelentést tettek a rendőrségen, ösmeretlen tettesek ellen, akik nagy csomó katonai ruhát lopnak el s vád szerint a Magyar színház Gotterhalte darabjában szereplő katonák ezekben a lopott ruhákban játszanak.

A színház direktora tiltakozott a rendőri eljárás ellen és kocsin az Abbazia kávéházba hajtatott, hogy kikérje az ügyben Eötvös Károly képviselő jogi segítségét. Eötvös Károly, aki este érkezett vissza Nagy-Kőrösről, dr. Vázsonyi Vilmos országgy. képviselőt és dr. Perl Soma ügyvédet kérte föl Zoltán Jenő igazgató támogatására. Dr. Vázsonyi a Magyar színházba érkezve megkérdezte a rendőrkapitányt, hogy miért viteli el a színház tulajdonát képező katonai ruhákat. Dr. Tóth kapitány ekkor újra tudtukra adta, hogy neki utasítása van a ruhákat, mint egy nagy lopás bűnjelét „corpus delicti” gyanánt elkobozni.

Dr. Vázsonyi Vilmos a rendőri eljárás ellen előterjesztéssel élt annál is inkább, mert a rendőrségnek nincs joga birói végzés nélkül házkutatást és foglalást eszközölni, csakis sürgős esetben. Itt a sürgősség esete pedig eleve ki volt zárva, mert a színház egész hétre kihirdette a darab előadását s így a „bűnjel” eltüntetéséről szó nem lehetett.

Nagyon is nyilvánvaló, hogy nem feljelentés, nem valami gyanított lopás az oka az egyenruhák lefoglalásának, hanem igenis így akarják — megkerülve a törvényeket — megakadályozni, hogy a Gotterhaltet továbbra is előadhassák.

Valószínű azonban, hogy e jogtörő eljárással épp az ellenkező hatást érik el, mert csak most lesz igazi tüntetés a színházban a darab következő előadásai alatt. Annál is inkább, mert az igazgatóság, bár első ijedségében megváltoztatta a műsort, valószínűleg lesz anynyira élelmes, hogy továbbra műsoron tarisa az aktuális darabot.

Érdekes tudni, hogy az elkobzott negyven egyenruha, csakó stb. egyáltalán nem lopott holmi, hanem a használt katonai ruhákat és felszerelést vásárló és értékesítő Hecht-czégtől való. Ez a cég pedig az elhasznált egyenruhákat és katonai felszerelési cikkeket a katonai kincstártól veszi. Ugyan-

csak ez a cég lát el más színházakat is katonai darabok előadásakor egyenruhával s természetesen mindig valami változtatás van a színpadi ruhákban.

Különbén az önkényes eljárás titkos intézői alaposan megjárták, mert beteljesedik rajtuk a közmondás: „aki szelet vet, vihart arat.” Gál Sándor országgyűlési képviselő. — mint haljuk — a képviselőház ülésén felszólalás tárgyává teszi a Magyar színháznál hétfőn este elkövetett törvényteleniséget.

Nem szabad lelkesedni.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, márcz. 18.

Ki tilthatná ezt el fogják kérdezni igen sokan. Hát már anynyira dühöng a szabadság, hogy ez is lehetséges lenne?

Pedig ez így van. A reformokban utazó nagy Vilmos, a németek császára napok óta anke teket tart, hogy mi módon lehetne népét leszoktatni a kendő lobogtatás és kalaplengetésben nyilvánuló lelkesedésről.

Komoly képű politikusok és még komolyabb katonák vitatkoznak, tárgyalnak és bizonyára bele is öszülnek e problematikus kérdésnek a császár kedve szerinti megoldásába.

Mert hát ők is azon véleményen vannak, hogy ha már a fenséges népet kegyteliesen minden féle terhekkel megróják, anynyit még is meg kellene talán nekik engedni, hogy kalapjukat lengethessék és kendőjüket lobogtathassák.

Reformj Vilmos azonban hajlithatatlan. Ő ki akarja vivni, hogy demokrata uralkodó névvel tisztelje meg az utókor, a ki minden külsőségi ünnepeltetést szerényen elhárított magáról.

Mi azt gondoljuk, hogy hasztalan időpocséklás és kárba vesztett pazarlása a sok láng észnek ezen kérdés vitatása, mert a fenséges nép rövid időn magától lefog szokni a lelkesedésről, a kalaplengetésről, a zsebkendő lobogtatásról, mert a reformáló császár reformjai minden esetre el fogják szoktatni alatvalóit a rájuk nézve is felesleges tüntetésektől.

HIREK.

Kolozsvár, márcz. 18.

— „Közgazdaság” rovatot nyitunk mai számunkban, a melyben napirenden óhajtjuk tartani a közgazdasági ügyeket. Reméljük, hogy eme ujításunkat örömmel fogadják az érdekeltek, kiknek figyelmét czennel fel is hívjuk arra azzal a hozzáadás-sal, hogy szívesen tért nyitunk abban bárkinek véleménye elmondására.

— **Közgyűlés**, az Országos Közegészségi Egyesület Kolozsvár

vidéki osztálya f. évi márczius hó 22-án, d. e. 11 órakor a megyeház kis termében tartja közgyűlését.

— **Tűz a Kövespad-utcában.** Tegnap este a Kövespad-utca végén hatalmas lángnyelvek törtek föl. A tüztöltő-őr azonnal jelezte a veszedelmet, amely azonban nem volt oly aggasztó, mert mindössze egy kis halmaz takarmány esett a lángok martalékául. A tűz vigyázatlanságból keletkezett.

— **Késelés a Mátyás-téren.** Mészáros Imre kadarkuti földmives másodmagával Kolozsváron járt tegnap, ahol a fáradalmakat kipihenendő egy körsmába tértek be. Miután alaposan leitták magukat a Mátyás téren egy másnak estek, sőt még a biciklák is előkerültek a eszmaszárakból. A verekedés Mészáros javára dűlt el, aki társát alaposan összeszurkálta.

— **Cyánkális mérgezés.** Tüske Dénes laboratoriumi szolga valahogy cyankalibhoz jutott s hazavitte lakására. Cselédje, Havas Szeréna rátalált s mert valami ennyivalónak gondolta, egy kis darabot lenyelt a méregből. Szerencsére idő előtt észrevették s még elég hamar alkalmazhatták a mentői kísérletet. A beadott ellenmérget megtette a hatását s Havas Szeréna most tul van minden veszélyen.

— **Miért drága a szafaládé?** Szerkesztőségünk szorgalmas munkásai a tegnap este tekin-tettel a hónap közepére, szafaládét óhajtván vacsorázni, egy rikkanest elszalasztottak egyik belvárosi mézszárszékbe. Lélekszakadva jött vissza azonban a rikkanest és pedig szafaládé nélkül, azon szomorú jelentéssel hogy a szafaládé tőzsdei árfo-lyama 3 krról 5 krra szökött. Tisztelt munkásai a hentes mes-terségnek kérdezzük miért drá-gult meg a szafaládé? Talán csak nem azért, mert Benigni bátyánk meghalt?

— **Bortolvaj.** A más javait szerető emberek osztályából ki-magaslik a „borok barátja”. Ilyennek vallja magát Török Adám napszámos is, aki mikor csak alkalom kínálkozik a bo-ros hordók tartalmára veti ki hálóját. Tegnap Kovács Dénes hóstáti földész pincéjében akart látogatást tenni, de idejekorán megcsipték. Török most a dol-gozóház falai között elmélkedik Bachus bódító nedűjéről...

— **Olvasóink figyelmébe!** Aki hirdetéseink alapján va-lamit vásárol, vagy rendel, kérjük, hogy a megrende-lésnél lapunkra hivatkozni sziveskedjék, mert akkor ar-kedvezményben részesül.

Színház és Művészet.

Clemenceau. Teljesen üres ház előtt darálták le tegnap este Du-mas és D'Artois limonádé izü színművét a Clemenceaut. A eze-replők nagyrésze azon nagy hi-bában szenvedett, hogy elfelej-tették a szerepeiket, a mi alkal-

mat nyújtott Boreas barátunk-nak, a legapróbb sugónak ezérna szál hangja megismertetésére. Örömmel (?) láttuk az este újra Gál Jankát, ki kiesi, de fárasztó szerepébe, feladatát várakozáson felül oldotta meg. Igazán nem értjük miért nem foglalkoztatja az igazgatóság e rokonszenves művésznőnkét (?). Mellette még kitűnt Tóvölgyi, Palctai, Szakács és Tompa. Reméljük, hogy ez estével tíz évre vettünk bu-csut, Clemenceautól és Gál Jan-kától.

Darabváltozás. A mára hirde-tett „Denevér” előadását még sem tarthatják meg. Márkus Aranka ki Sugár Aranka helyett vállalkozott Rosalindát énekelni, tegnap este fél nyolczkor telefonon jelentette lemondását. — A denevér — előadását egyelőre tehát el kell halasztani s helyette ma este Molière vigjátéka — A képzelt beteg — kerül színre Megyeri igazgatóval a czimszerepben. A darab többi szerepeit: T. Halmi Margit, Laczko Aranka, Hegedüs Szeráfin, Szentgyörgyi, Mátrai, Papp, Dezséri, Tompa, Li-geti, Szegő és Heltai játsszák.

Bob herczeg. A népszínház szánzációs sikerű darabját Huszka Jenő eredeti operettje, a „Bob herczeg” szombaton ker-ül nálunk bemutatóra.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar a kereskedelemben.

Kolozsvár, márcz. 18.

A kik közgazdasági ügyekkel foglalkoznak s figyelemmel kísé-rik annak egyes fázisait, azok előtt mint szembeötlő jelenség már rég feltűnhetett, hogy az agráriusok a magyar iparpártol-ás mozgalmát arra használják föl, hogy az iparosokat és ma-gát a közönséget a merkanti-listák ellen tüzeljék.

Hogy az agráriusok ezen akna munkájának már is van némi eredménye, bizonyosága annak, hogy a kereskedőket úgy az iparosok, mint a közönség nem csak a sajtóban, de a közélet-ben is hazafiatlansággal vádol-ják, mert elzárkoznak a magyar ipari productumai közvetítésétől.

Pedig hát sem az iparosok-nak, sem a nagy közönségnek nincs igaza.

A magyar kereskedőben ép-pen úgy meg van a jószándék fellendíteni iparunkat, mint a hogy nincs meg az magában az iparosokban és a nagy közönségben.

Mert a magyar kereskedő szí-vesen tett próbákat ipari pro-ductumaink bevezetésére, és ha-zafias lélekkel igyekezett is an-nak propagandát csinálni, de sajnos sem a nagy közönség, sem maga az iparosság nem tá-mogatta e próbálkozását, haza-fias törekvését.

A nagy közönségnek alig számbavehető része szerzi be szükségletét magyar gyártmá-nyokból, és azt is csak ugy-szólván tüntetésből teszi. Az iparos pedig nem veszi a saját iparostársra készítményét, foly-

ton az idegen importáltat kö-veteli.

A kereskedő tehát, mint ilyen, a nagymérvű indolenciával szemben természetesen kény-szerítve van alkalmazkodni a vevő kívánságához s így az iparpártolás is, mint sok egyéb más hazafias törekvés, megma-radt a jelszónál.

Iparunk fejlesztése, productu-maink közvetítése a magyar ke-reskedőnek kötelessége, és nem is zárkozhatik el az elől, ha e kötelességére mi megszorítjuk.

A közönségen és nem a ke-reskedőn mulik, hogy iparunk productumainak nem tudunk piaezet teremteni s azért vád a magyar kereskedőt — a józan logika szerint — vád nem is illetheti.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerda márcz. 18-án

A képzelt beteg.

Vigjáték. Irta: Molière.

SZEMÉLYEK:

Argen	— — —	Megyeri
Bélina	— — —	Laczko
Angelika	— — —	Hegedüs
Beralde	— — —	Szegő
Cleante	— — —	Tompa
Diaporius	— — —	Szentgyörgyi
Tamás	— — —	Papp
Purgan	— — —	Mátrai
Fleurant	— — —	Dezséri
Bonnefoi	— — —	Ligeti
Toinette	— — —	T. Halmi

Kezdete este 7 órakor.

Színházi műsor:

Csütörtök: Nora.

Péntek: Mignon. Nagy E. m. v. Szombat; Bob herczeg.

Vasárnap d. u. Fenn az ernyő nincsen kas. este: Bob herczeg.

REGÉNY.

Boszorkányok Radocán.

(19)

Amint otthonukba értek a nemrég kiállott izgalmaktól szó-talan borultak egymásra. És é pillanatban úgy érezték, hogy sokkal hatalmasabb ellenséggel állanak szemben semhogy a megkezdett harezot sikerrel tud-nák befejezni. Az a titokteljes kéz, amely unos-untalan belé-szóló sorsuk folyásába még nem elégelte meg szenvedéseiket s még tovább is irányítani fogja a harezot.

Marjai mindenekelőtt Ilonkát szerette volna megvédeni eme be nem látott fondorkodások ellen s hogy ezt elérhesse ne-jévé akarta tenni.

Jövendő boldogságukról be-széltek éppen, mikor az udvar kapuja heves ökölcsapásoknak engedett és betört. Meglepetten várakoztak a szokatlan éjji lá-

tozóóra. Pár perez múlva ki-nyílt az ajtó és Fellner egyik lakája nyitott be azon. Arca sápadt volt, tagjai idegesen reszkettek s jó időbe került, míg összeszedhette mondani való-ját. Vonagló ajkakkal állott meg Marjai előtt:

— Uram, szomorú hírt kell értésőre adnom. A méltóságos urat meggyilkolták, míg Önök párbajukat vívták meg a kert-ben. Ott fekszik most is óriási vértócsában ágya mellett.

A rémület kifejezésével arc-zonásaikon hallgatták a szolgál-szavait.

— Ki volt a gyilkos.

— Ezt épp oly kevéssé tud-juk mint Önök. Azonban a kö-rülmények, melyekből az igaz-ságszolgáltatás emberei a bűnös nyomá keresik, nagyon is szo-moru meglepetéseket tartanak erre a házra. Az irattárból hi-ányzanak ugyanis azok az ira-tok, melyek a megboldogult Ra-docza nagyságos ur és a mi urunk közötti viszonyra vonat-koznak. Ezenkívül a holttest mellett feküdt egy tör is, amit Önnek ajándékozott a méltósá-gos és amelynek nyelébe az Ön nevét vésette be annak idején...

(Vége következik.)

Kiadó-tulajdonos:

SCHABERL JÓZSEF.

Braun Mihály

<p>hangszer- készítő. Kolozsvár Wesselényi Mik- lós-utca 18 sz.</p>	<p>Nagy javító mű- hely, nagy rak- tár az összes hangszerek és azok alkatrészei- nek.</p>
---	---

BERNÁTH E. SÁNDOR

Erdély legnagyobb varrógép, kerékpár, hang-szer és azok minden egyes alkatrészeinek raktára. A m. kir. posta és távirtda szállítója

Kolozsvár, vashíd mellett.

Motorerőre szakszerűen berendezett, email kemencével és nikkell fűrdővel felszerelt mechanikai műhelyemben, minden e szakba vágó munkát gyorsan és szolid árban elkészítek. o o o

Egy új valódi

Singer varrógép

himző készülékkel

35 forint készpénz.

Gépeimért tíz évig felelek.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉSEK.

Vadróssa. Levele van a kiadóban.

Egyetem. Levele van a kiadóban.

P. Sándor Helyben. Apró hirdetések előre fizetendők.

Csunya. Ne haragudjon, de nem tehetek eleget ahajának egy ideig, mert elvagyok foglalva. Csókolja — Jolán.

Mély érzelmű barna fiatal ember, kiről azt mondják érdeklőségét legjobban emeli szellemessége és arcának hamvassága, mely szellemes, 16—18 éves szőke nővel óhajt levelezni s ismeretséget kötni, kinek szemei s telt terméte oly vonzóerővel bír, melynek megtetszés esetén **örök rabja** leendő. Leveleket kér a kiadóba **„Hajnalcsillag.”**

Vig kedélyű uri asszony idősebb uri embert keres barátjával, ki anyagilag támogatná. Kiadóba levelet kér. „Hála szerelem”.

DEHMAL KÁROLY

zongora-gyáros

kizárólag kitűnő külföldi gyártmányok raktára és kölcsönző-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 20.

FAJ BAROMFL.

Fekete Langshán, Plimuth Roehsz, Bráma és Bántán törzsök **elutazás miatt azonnal**

ELADÓ.

— Ugyanott —

ültetni való krumpli.

Megtekinthető Honvéd utca 21 szám alatt.

FAJ BAROMFL.

Árvai Endre és Társa

ÉPÜLET- és BUTORASZTALOS
Kolozsvárt, Wesselény-u. 5. sz.

Mindennemű butorok raktáron vannak. Elvállalunk épület, portál, boltok és különleges ókszerberendezések készítését és butorok javítását. Készítünk tervezet, avagy mintalapok szerint szobaberendezéseket a legmodernebb stíl szerint. Műhelyünket megnagyobbítottuk és így alkalmunk van a megrendeléseket gyorsan, pontosan és jutányos árák mellett eszközölni. A n. é. közönség szives pártfogását kérjük,

maradunk alázatos tisztelettel

Árvai Endre és Vörös Gyula.

Ki ellensége saját zsebének ?

Ugyebár senki. Miért ne próbálja meg tehát mindenki a

felső-rákosi Mária-forrás Mátyás király vizet

egy üveggel, mikor az **jobb és kellemesebb** minden viznél és **40%-al olcsóbb?** Próbaiüvegek félárban kaphatók a főraktárban

Hirsch Adolf czégnél **Nid-utca**

Telefon 325 Apr. 1-től házhoz szállítva kis láda (25 üveg) vételnél

Bizonyítvány.

A felső-rákosi „Mária” forrás ásványvizét a vezetésem alatti egyetemi belgyógyászati kóroddán, valamint a magán gyakorlatban sokszorosan — rendeltem a gyomor és légeső szerek hurutus bántalmában, vesebajokban főleg pedig vérszegénység és ezzel összekötött ideg bajokban szenvedő betegeknek mindazon előnyös hatással, melyet a legjobb földes vosas ásványvizek nyújtanak.

Gazdag szévsav tartalmánál és kellemes frissítő ízénél fogva kedvezően befolyásolja az étvágyat és emésztést. A rendelkezésemre bocsájtott ásványvizet teljesen tisztia és kifogástalan kutkezelésről tanuskodik.

Budapest, 1903. febr. 27.

Korányi Frigyes s. k.
egyetemi tanár.

Mélt. dr. **PURJESZ ZSIGMOND** udvari tanácsos ur, Ferencz József egyetem hírvés belgyógyászati tanáranak

bizonyítványa.

Alulírott a felső-rákosi „Mária” forrás vizét, kedvező vegyi összetételénél fogva, nem csupán kellemes élvezeti itálnak tartom, hanem igen jó sikerrel alkalmaztam azt úgy a **legkülönbözőbb eredetű vérszegénység** — mint az emésztő és légeső szerek hurutus bántalmai ellen.

Kolozsvár, 1903 jan. 23.

Dr. Purjesz Zsigmond,
s. k.

Ki ezen vizet akár mint gyógyvizet, akár üdítő italul borral vagy magára használja, többé másféle vizet nem kíván.

Nincs többé tyukszem!

Ha tyukszemétől akar megszabadulni elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható

Denzinger-Viktoria
tyukszem kenőcscesel

mely a legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyukszemet eltávolítja.

Ára tégelyenként 1 kor. 30 fillér, — 1 korona 50 fillér beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:

Denzinger Ádám, Ujvidék,
Duna-utca 17.

Budapesti malomépítészeti és gépgyár

PODVINECZ ÉS HEISLER

BUDAPEST, VACZI-UT 141/V. GYÁRT.

BENZIN MOTOROKAT ÉS BENZIN LOKOMOBILOKAT szelleges vezényművel 2-50 lóerőig.

Megbízható képviselők kerestetnek.

500—1000 frttal

óvadékképes pénzbeszedő

kerestetik.

Ajánlatok e lap kiadóhivatalába intézendők „Biztos állás” jelige alatt.

REICH L. FIAI

Üvegyártók, az. és ktr. udvari szállítók

BUDAPEST, VII. ker., Lövöldetér 2. szám.

Ajáljuk legjobb minőségben gyártott Syphon- és gazense palackokat legolcsóbb árák mellett és pedig:

1 Láda kb. 200 db. 16 uncia méretű, fehér v. világos kék (aquamarin) színű Syphonpalackot talppal vagy talp nélkül: 62 korona

1 Láda kb. 200 db. gazensepalackot guminyílással és üveg-golyóval ellátva, fehér vagy világos kék (aquamarin) színű, magas vagy alacsony alakú: 52 korona

• Szállítás a csomagolási költséggel, Budapesti pályaudvarig bérmentve, közpénztáratlan ellenében 2% acónt — 10 láda rendelés után 5% rablót. Más anyagúknak és különféle általunk törvényesen védett alakokat megelégedőre olcsón szállítunk. Frészt íráskészítő vagy egyéb célokra csak az elkészítési önköltséget számítjuk, ellenben az alak és készlet költségét népszámitattik. Megjegyzük, még, hogy megrendelt 20 feletti mennyiségű Syphonpalackaink Magyarországon csak kizárólagosan közvetlen a mi gyárunkból szerezhetők be.

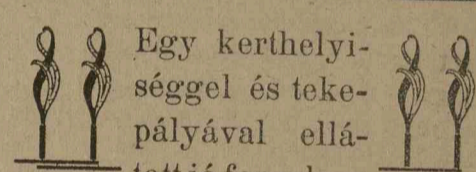
UJ! — szobafestő — UJ!

Szigethi Mihály

szobafestő és mázoló
Kolozsvár Árpád-ut 53. sz.

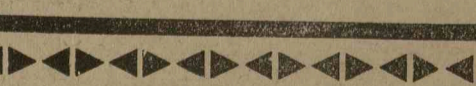
Elvállalok e szakmába vágó munkálatokat e kor igényeinek megfelelően a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig úgy helyben mint vidéken.

UJ! — szobafestő — UJ!

vendéglő eladó,

esetleg április 1-től okt. 31-ig **bérbe kiadó.**
Czim a kiadóban.

UJ! Csodahangszer, a Trombinó. UJ!

Ön minden tanítás és hangjegy ismeret nélkül, azonnal trombitálhat a legeszebb dalokat, táncokat, indulókat, egy mint: „Sükköngel trombitás”, „Sei nicht böse”, „Vorlassen verlassen”, „Bonper”, „Die Post im Walde”, „Radecky-induló”, „Jagdsignale”, „Du mein Girl”, „Landstreicher”, és még több mint 200 más válogatott zenedarabot a mi ujjonás 18 hangú **Trombinó** nélkül trombitálunkon.

A trombinó a legszeszácziósbab találmánya a jelen korban, mely mindent feltűntet kelt; különösen ha valaki társaságban lértelen mint trombinó virtouz lép föl, holott ezen tudásáról szelők szólnak szíjtelme sem volt. Számtalan dal játszható rajta minden **férfiasság** nélkül, csupán a hozzávaló hangjegy beállításával. **Élve** Elragadó zene, szép, erős hanggal. **Élve** Szórakoztató **musical** a családban, társaságokban és ünnepeken, legmúltatöbb kiséző **birándulásokon**, kerékúron, gyalog, kocsin vagy csónakon. **Élve** **blatrotte** és tánczene játszására is igen alkalmas. A Trombinó ára könnyű utcsitással: I-fajta finoman nikkelezve és 9 hanggal 3 frt 50 kr. II-fajta finoman nikkelezve 18 hanggal 6 frt. Kottaszalagok az I-fajtahoz 30 kr. II-fajtahoz 50 kr. Kizárólagos szétállítás utánvétel: **Kertész Heinrich Wien, I., Fleischmarkt Nr. 18-992.**